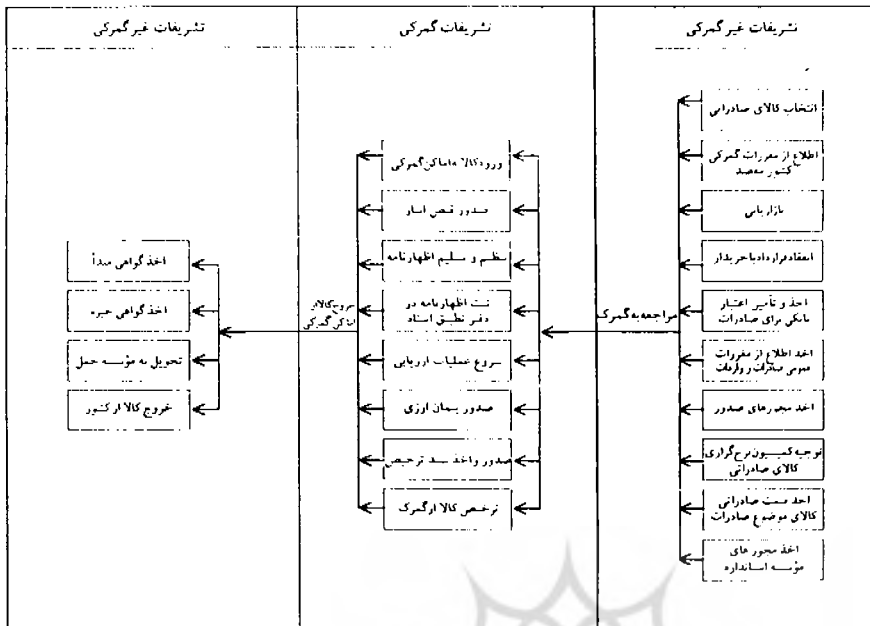

آشنایی با مراحل صدور کالا

مراحل انجام نثرفات مربوط به صادرات

مدت مشابه سال قبل انجامید و انتظار می‌رود تا پایان سال جاری درآمد حاصله از این امر به حدود ۴ میلیارد دلار برسد.

*** داشتن مدارکی از قبیل کارت بازرگانی، مجوز صادرات، گواهی بهداشت، گواهی استاندارد، کد اقتصادی، تعهدنامه ارزی و در مورد فرش دستباف، ارائه شناسنامه فرش برای تنظیم اظهارنامه کالای خروجی در گمرک ضرورت دارد.**

با این وجود اکثر کارشناسان اقتصادی بخش دولتی و خصوصی معتقدند که کاهش اخیر درآمد حاصل از صادرات غیرنفتی موقتی است و تداوم سیاستهای جاری می‌تواند در بلندمدت حافظ منافع اقتصاد ملی و ضامن رشد صادرات غیرنفتی باشد.

برای رشد صادرات غیرنفتی فراهم کرد. اقدامهای تشویقی که در برنامه اول برای تنوع بخشیدن به درآمدهای ارزی انجام شد، موجب گردید که ارزش صادرات غیرنفتی از یک میلیارد دلار در سال ۱۳۶۸ به ۴/۴ میلیارد دلار در سال گذشته افزایش یابد.

اما عواملی که از داخل و خارج اقتصاد ایران را تهدید می‌کرد (تحریم تجاری و سرمایه‌گذاری آمریکا علیه ایران) باعث شد که دولت در اردیبهشت ماه گذشته سیاستهای نوینی را اتخاذ کند. اهم این سیاستها در تثبیت نرخ ارز صادراتی (در سطح هر دلار معادل ۳۰۰۰ ریال) و ضرورت سپردن پیمان ارزی از سوی صادرکنندگان خلاصه می‌شود.

اتخاذ سیاستهای نوین در ده ماهه فروردین تا دی ۱۳۷۴ به کاهش ۲۴ درصدی ارزش صادرات غیرنفتی نسبت به

رشد اقتصادی پایدار در گرو صادرات غیرنفتی

منابع نفتی ایران حداکثر دو دهه دیگر دوام خواهد آورد و با سطح کنونی برداشت از این ذخایر، بیش از یک دهه ایران در شمار صادرکنندگان عمده نفت باقی نخواهد بود. با این وصف ضرورت توسعه صادرات غیرنفتی امروز بیش از هر زمان دیگر قابل لمس است.

برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور پس از پیروزی انقلاب اسلامی، با هدف توسعه و تنوع بخشیدن به صادرات غیرنفتی به منظور کاهش وابستگی درآمدهای ارزی از نفت تنظیم شده است.

هر چند که نخستین برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ایران در کسب درآمد ۱۷/۸ میلیارد دلار موردنظر از صادرات غیرنفتی ناکام ماند، اما زمینه را

تعهدنامه ارزی، قیمت کالای صادراتی، صورت عدل‌بندی و شناسنامه فرش (ویژه صادرکنندگان فرش) برای تنظیم اظهارنامه کالای خروجی در گمرک جمهوری اسلامی ایران ضرورت دارد. در ضمن این مدارک برای «صادرات قطعی» منظور کالاهایی که برای فروش یا مصرف در خارج از کشور می‌باشد، لازم است.

«صادرات موقت» برای تعمیر یا تکمیل کالا و برگشت آن به کشور مشمول شرایط ویژه‌ای است که در جای خود به آن اشاره خواهیم کرد.

خدمات اتاق بازرگانی و صنایع و معادن

ایران

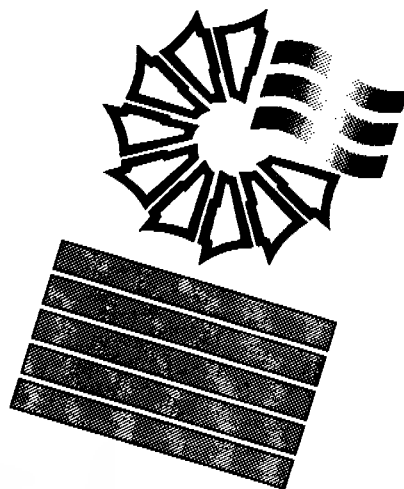
اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، برای توسعه و تشویق صادرات غیرنفتی و انجام امور تشریفات مربوط به آن خدماتی نظیر صدور کارت بازرگانی، گواهی مبدأ، کارنه تیر و شناسنامه فرش به صادرکنندگان ارائه می‌دهد.

الف- صدور کارت بازرگانی

به استناد ماده ۳ قانون مقررات صادرات و واردات، «مبادلات به امر صادرات و واردات کالا به صورت تجاری مستلزم داشتن کارت بازرگانی است که توسط اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران صادر و به تأیید وزارت بازرگانی می‌رسد.»

* اتاق بازرگانی و صنایع و معادن

ایران، خدماتی نظیر صدور کارت بازرگانی، گواهی مبدأ، کارنه تیر و شناسنامه برای فرشهای صادراتی را به عهده دارد.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران (گواهی استاندارد)، شعب ارزی بانکهای تجاری (انجام امور ارزی و سپردن بیمان)، کمیسیون نرخ‌گذاری مرکز توسعه صادرات ایران (جهت تعیین نرخ کالاهای صادراتی)، هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران یا راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران یا سازمان بنادر و کشتیرانی یا شرکتهای بین‌المللی حمل و نقل جاده‌ای (بارنامه حمل)، شرکتهای بازرسی کننده بین‌المللی (گواهی بازرسی یا سورویانس)، بانک توسعه صادرات ایران (دریافت تسهیلات اعتباری)، صندوق ضمانت صادرات ایران (کسب ضمانت‌نامه)، گمرک جمهوری اسلامی ایران (انجام تشریفات گمرکی) و...

در این گزارش مراحل عمده اداری امور صادرات غیرنفتی و نقطه نظرات کارشناسان و مسؤولان این ارگانها تشریح می‌شود. بد نیست بدانید داشتن مدارکی مانند کارت بازرگانی، مجوز صدور، گواهی بهداشت، گواهی استاندارد، کد اقتصادی،

با توجه به این امر که پویایی اقتصادی ایران به رشد پیاپی صادرات غیرنفتی بستگی دارد و ضروری است دست‌اندرکاران تولید و صادرات در گشودن بازارهای جدید به روی کالاهای ایرانی هر چه بیشتر اهتمام ورزند، در این گزارش به بررسی «مراحل صدور کالاهای غیرنفتی» و موانع و مشوقهای آن می‌پردازیم.

صادرکنندگان چگونه و با کدام سازمانها ارتباط برقرار می‌کنند

در صورتی که کالای مورد نظر شما در لیست کالاهای ممنوعه نباشد، برای صدور آن با چندین ارگان دولتی و غیردولتی باید ارتباط کاری برقرار نمائید که عمده آنها اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران (برای دریافت کارت بازرگانی، گواهی مبدأ، کارنه تیر، شناسنامه فرش ویژه صادرکنندگان فرش)، وزارت بازرگانی (مجوز صادرات)، وزارت امور اقتصادی و دارایی (کد اقتصادی)، سازمان حفظ نباتات (گواهی بهداشت نباتی)، سازمان دامپزشکی (گواهی بهداشت دامی)،

در مورد خانمها.

۲- داشتن برگ پایان خدمت نظام
وظیفه یا برگ معافیت برای آقایان

*** چنانچه وزارت بازرگانی تشخیص دهد که دریافت‌کننده کارت بازرگانی فاقد شرط یا شرایط احراز آن بوده، می‌تواند رأساً نسبت به ابطال کارت اقدام کند و یا موضوع را به اتاق بازرگانی یا اتاق تعاون (حسب مورد) اطلاع دهد. اگر اتاق بازرگانی یا اتاق تعاون متوجه این امر شود، باید مسأله را به وزارت بازرگانی منعکس کند.**

۳- داشتن سه سال سابقه فعالیت تجاری یا تولیدی به تأیید دو نفر از دارندگان کارت بازرگانی یا ارائه مدارک دانشگاهی یا داشتن مجوز تولید از یکی از وزارتخانه‌های تولیدی.

۴- داشتن محل کسب متناسب با رشته فعالیت، اعم از ملکی یا استیجاری
۵- داشتن دفاتر پلمپ شده و ارائه اظهارنامه ثبتی

۶- داشتن حساب جاری در یکی از بانکها و ارائه گواهی بانک مبنی بر خوش‌حسابی

۷- عدم اشتغال تمام‌وقت در وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی و قوای سه‌گانه

۸- عدم ورشکستگی به تقصیر و تقلب
۹- عدم محکومیت مؤثر کیفری
● اشخاص حقیقی غیرایرانی:

۱- داشتن کلیه شرایط مقرر برای اشخاص ایرانی به استثنای برگ پایان خدمت نظام وظیفه یا برگ معافیت

۲- داشتن پروانه کار و اقامت معتبر
۳- عمل متقابل کشور متبوع آنها در

سالهای بعد نیز می‌باشد، صادرکنندگان باید از شرایط مندرج در ماده ۱۰ آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات برخوردار باشند.
این ماده درباره نحوه صدور کارت بازرگانی تصریح کرده است که کارت بازرگانی توسط شعبات اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در تهران یا شهرستانها به نام متقاضیانی که واجد شرایط زیر باشند، صادر می‌گردد که در صورت تأیید وزارت بازرگانی، معتبر خواهد بود.

شرکتهای تعاونی می‌توانند از اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران یا اتاق تعاون کارت بازرگانی دریافت نمایند.

● اشخاص حقیقی ایرانی:

۱- داشتن حداقل سن ۱۸ سال تمام

بر اساس تبصره ۱ این ماده، ملاک تجاری بودن کالا و نیز نحوه صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی مطابق آیین‌نامه اجرایی خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

در تبصره ۲ اعلام شده است که مرجع رسیدگی و اظهارنظر قطعی هنگام بروز اختلاف بین متقاضی کارت و اتاق، وزارت بازرگانی می‌باشد.

در تبصره ۳ همین ماده آمده است: شرکتهای تعاونی مرزنشین، ملوانان، پیلهوران، کارگران ایرانی مقیم خارج از کشور دارای کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی (مجاز) از داشتن کارت بازرگانی معاف می‌باشند.

برای دریافت کارت بازرگانی دائم که اعتبار یکساله دارد و قابل تمدید برای

مورد ایرانیان مقیم آن کشور در موارد خاص که صدور کارت بازرگانی بدون توجه به عمل متقابل کشور متقاضی به تشخیص وزارت بازرگانی ضرورت داشته باشد، وزارت مذکور می‌تواند مجاز بودن صدور کارت بازرگانی برای این قبیل از متقاضیان را بدون رعایت شرط عمل متقابل به آنان اعلام نماید.

● اشخاص حقوقی (اعم از اینکه تشکیل و ثبت آنها در ایران بوده یا تشکیل آنها در خارج از کشور بوده و سپس در ایران به ثبت رسیده باشد):

مدیرعامل و رئیس هیأت مدیره شرکت دارای شرایط مقرر در بندهای ۱، ۲، ۷، ۸، ۹ و بند ۲ و ۳ اشخاص حقیقی غیرایرانی باشند.

مدیریت شرکتهای تعاونی و شرکتهای دولتی و شرکتهای موضوع قانون حفاظت صنایع مشمول محدودیت بند ۷ نخواهند بود.

مدیران شرکتهای دولتی، شرکتهای متعلق به نهادهای انقلابی و شرکتهای موضوع قانون حفاظت صنایع که حکم مدیریت آنان توسط سازمان دولتی یا نهاد ذیربط صادر شده باشد از ارائه گواهی بند ۹ اشخاص حقیقی معاف خواهند بود.

شرکت نیز باید واجد شرایط مقرر در بندهای ۴، ۵، ۶ و ۸ اشخاص حقیقی باشد.

نحوه تمدید کارت بازرگانی

دارنده کارت بازرگانی یا نماینده او با در دست داشتن:

- گواهی تسلیم اظهارنامه مالیاتی آخرین سالی که تا آن زمان اظهارنامه مالیاتی آن پذیرفته شده است و ارائه کد اقتصادی
- آگهی تغییرات در مدیریت و سایر

تغییرات مربوطه در صورتی که دارنده کارت شخص حقوقی باشد، جهت انجام تشریفات تمدید به اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون حسب مورد و سپس برای تأیید به وزارت بازرگانی مراجعه نمایند. تاریخ تمدید مبدأ اعتبار مجدد کارت خواهد بود.

موارد معافیت از داشتن کارت بازرگانی

● شرکتهای تعاونی مرزنشینان برای ورود کالاهای مورد نیاز خانوارهای مرزنشین طبق فهرست مربوطه و در حد تعداد، مقدار و ارزش تعیین شده و صدور کالاهای مابه‌ازاء کالاهای وارداتی.

● ملوانان ایرانی شاغل در شناورهایی که بین سواحل ایران و سایر کشورها در تردد هستند برای ورود کالاهای مورد نیاز خانواده خود در حد تعداد، مقدار و ارزش تعیین شده.

● پیلهوران، برای ورود کالاهای قابل ورود مورد نیاز استان خود و استانهای همجوار در صورت اخذ کارت پیلهوری و مجوز ورود از اداره بازرگانی شهر یا استان مربوطه.

● داشتن کد اقتصادی الزامی است. حوزه‌های مالیاتی با دریافت مدارک لازم، ظرف یک روز به متقاضیان حقیقی یا حقوقی کد اقتصادی می‌دهند.

● کارگران ایرانی شاغل در خارج از کشور در صورت داشتن کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی طبق فهرست مربوطه و در حدود تعداد، مقدار یا ارزش تعیین شده.

● کالاهایی که ورود و صدور آنها به تشخیص گمرک برای فروش نمی‌باشد.

شیوه حل اختلاف متقاضیان با اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون:

در صورتی که بین متقاضیان کارت بازرگانی و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون اختلاف پیدا شود، هر یک از طرفین می‌توانند موضوع اختلاف را با ذکر دلایل خود جهت اتخاذ تصمیم نهایی به وزارت بازرگانی منعکس نمایند.

در صورتی که بعد از صدور کارت برای وزارت بازرگانی مشخص شود که دارنده کارت فاقد یک یا چند شرط از شرایط دریافت کارت می‌باشد یا بعد از صدور فاقد شرط یا شرایط مذکور گردیده است، وزارت مذکور می‌تواند رأساً نسبت به ابطال کارت اقدام نموده و موضوع را به اطلاع اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون حسب مورد برساند. لکن در صورتی که این امر برای اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون مشخص گردد، باید موضوع را جهت ابطال به وزارت بازرگانی منعکس نماید.

شایان ذکر است که صدور کالا توسط صادرکنندگان مبتدی برای یک دوره حداکثر شش ماهه در آغاز کار با مجوز وزارت بازرگانی نیاز به کارت بازرگانی ندارد. همچنین عملیات ورود و صدور کالا یا خدمات توسط سازمانها و مؤسسات دارای ردیف بودجه نیز نیاز به کارت بازرگانی ندارد.

یادآوری می‌شود متقاضیان دریافت کارت بازرگانی موقت می‌بایست درخواست خوانا و مشخص (شامل نوع و مقدار و ارزش کالای صادراتی و آدرس کامل خود)، فتوکپی شناسنامه شخص حقیقی یا کپی شناسنامه مدیرعامل شرکت، فتوکپی آخرین روزنامه رسمی دال بر معرفی مدیرعامل (اشخاص حقوقی)، اصل و کپی فیش یکصد هزار ریالی به حساب جاری شماره ۹۰۱۱۳ بانک ملی ایران شعبه ایثار (بلوار کشاورز، نبش خیابان فلسطین)، فتوکپی مدارک صادراتی (اقدامات مثبتی که در جهت انجام صادرات کالای مورد درخواست انجام شده است) و فرم تعهدنامه را به اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران تسلیم کنند.

ب- صدور گواهی مبدأ

صادرکنندگان کالا برای دریافت گواهی مبدأ می‌توانند فتوکپی اظهارنامه گمرکی و بارنامه کالا را به اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران تحویل دهند تا گواهی مذکور را دریافت کنند.

ج- کارنه تیر

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران برای متقاضیان دریافت کارنه تیر این دفترچه را صادر می‌کند. کارنه تیر دفترچه‌ای است که برای عبور کالاها به وسیله کامیون از کشورهای عضو، بدون بازرسی دقیق و دریافت حقوق و عوارض گمرکی صادر می‌شود.

د- صدور شناسنامه فرش

برای دریافت شناسنامه فرش، متقاضیان با ارائه کارت بازرگانی و کارت عضویت اتاق به واحد شناسنامه فرش اتاق بازرگانی، می‌توانند اقدام کنند. آنها

پس از واریز وجه به مبلغ ۳۰۰۰ ریال برای هر شناسنامه به شماره حساب ۷۷۷/۸ بانک ملت باجه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران (متقاضیان قبل از واریز وجه باید به واحد صدور شناسنامه فرش در اتاق مراجعه کنند و طی نامه‌ای به بانک معرفی شوند) با در دست داشتن فیش بانکی و فتوکپی آن و فتوکپی کارت عضویت و بازرگانی، بار دیگر به واحد صدور شناسنامه فرش مراجعه خواهند کرد. پس از ثبت مراتب در دفتر مخصوص، شناسنامه‌ها و برچسب‌های مربوطه به متقاضی تحویل می‌شود. فرمهایی نیز برای راهنمایی متقاضی جهت تکمیل شناسنامه به وی داده می‌شود و متقاضی پس از تکمیل اطلاعات مربوط به شناسنامه و امضاء و مهر قسمت مربوط به صادرکننده، به واحد شناسنامه مراجعه و آن را تحویل می‌دهد. این شناسنامه‌ها پس از امضاء و مهر برجسته اتاق، به صادرکننده عودت می‌شود و برچسبهای مربوطه نیز پس از تکمیل، توسط صادرکننده به فرش الصاق می‌گردد.

* اگر صادرکنندگان به

بخشنامه‌های مختلف درباره صادرات توجه کنند و مدارک لازم را به‌طور کامل به گمرک ارائه دهند، ظرف یک روز مجوز گمرکی برایشان صادر می‌شود. تشریفات گمرکی به میزان زیادی کاهش یافته است.

لازم است صادرکننده پس از صدور پروانه گمرکی، تأییدیه گمرک مربوطه که در آن شماره و تاریخ پروانه و تعداد فرشهای دارای برچسب مشخص شده را اخذ نماید و به اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تسلیم کند.

در مواردی که شخص دیگری غیر از صاحب کالا جهت دریافت شناسنامه مراجعه کند، باید معرفی‌نامه کتبی ارائه دهد و افرادی هم که عضو اتحادیه صادرکنندگان فرش می‌باشند، باید معرفی‌نامه اتحادیه مذکور یا فتوکپی کارت عضویت خود در اتحادیه را ارائه نمایند.

کد اقتصادی

داشتن کد اقتصادی برای صادرکنندگان کالا الزامی است. برای دریافت کد اقتصادی افراد حقیقی باید این مراحل را بگذرانند:

- ۱- تکمیل «فرم هویتی» که توسط ممیزین مالیاتی در حوزه مالیاتی تکمیل می‌شود.
- ۲- ارائه فیش بانکی به مبلغ پنج هزار ریال به حساب ۵۲۳ بانک ملی ایران، خزانه‌داری کل کشور
- ۳- ارائه فتوکپی شناسنامه
- ۴- ارائه کارت شناسایی معتبر (برای رؤیت ممیزین مالیاتی)
- ۵- فتوکپی اجاره‌نامه یا سند مالکیت

محل کسب

افراد حقوقی نیز باید مدارک زیر را تحویل دهند:

- ۱- فتوکپی شناسنامه مدیرعامل شرکت
 - ۲- فرم هویتی که توسط ممیزین مالیاتی در حوزه مالیاتی تشکیل می‌شود.
 - ۳- فیش بانکی به مبلغ پنج هزار ریال به حساب ۵۲۳ بانک ملی ایران، خزانه‌داری کل کشور
 - ۴- فتوکپی آگهی روزنامه رسمی مبنی بر آگهی تأسیس شرکت
 - ۵- فتوکپی اجاره‌نامه یا سند مالکیت محل شرکت
- در صورت ارائه کامل مدارک، ظرف

یک روز در حوزه مالیاتی، کد اقتصادی برای شخص حقیقی یا حقوقی صادر می‌شود.

گواهی بهداشت نباتی

صادرکنندگان محصولات نباتی برای دریافت گواهی بهداشت نباتی می‌بایست تقاضای خود را به صورت کتبی به سازمان حفظ نباتات کشور ارائه دهند. ذکر مشخصات کالا و محل صدور آن در تقاضانامه ضرورت دارد.

سازمان حفظ نباتات با دریافت این تقاضانامه، نسبت به اعزام نماینده خود به محل برای بررسی کالا اقدام خواهد کرد و چنانچه کالا عاری از آفات و بیماری‌های گیاهی باشد، گواهی بهداشت نباتی برای آن صادر خواهد شد.

مهندس ابوتراب وکیلی، رییس سازمان حفظ نباتات کشور در رابطه با گواهی بهداشت نباتی به خبرنگار نشریه «بررسی‌های بازرگانی» گفت: گواهی بهداشتی که از سوی این سازمان صادر می‌شود بین‌المللی است و مورد قبول تمام کشورها می‌باشد.

وی اظهار داشت: صادرکنندگان محصولات نباتی می‌بایست تقاضای خود را با ذکر مشخصات کالای صادراتی و محل صدور ارائه دهند و سپس سازمان نماینده خود را برای بازرسی کالا در محل خواهد فرستاد.

وی گفت: چنانچه کالای صادراتی عاری از آفات و بیماری‌های گیاهی باشد، گواهی بهداشت صادر می‌شود.

مهندس وکیلی متذکر شد: در صورتی که مدارک کامل باشد، گواهی بهداشت ظرف ۲۴ ساعت صادر خواهد شد.

وی افزود: کالاهایی که آفات یا بیماری گیاهی داشته باشند، به هیچ وجه

گواهی بهداشت برایشان صادر نخواهد شد. حتی اگر به اشتباه این گواهی صادر شد که احتمال آن تقریباً صفر می‌باشد، کالاهای صادر شده از کشور مقصد برگشت داده می‌شود و صاحب کالا ضرر هنگفتی را متحمل می‌گردد، ضمن آنکه به اعتبار کشور لطمه می‌خورد.

وی گفت: اگر کالای غیربهداشتی صادر شود، این احتمال وجود دارد که کشور مقصد نیز برای کالای غیرسالم گواهی بهداشت صادر کند و آن را به ایران ارسال نماید.

وی با اشاره به این مطلب که در زمینه صدور گواهی بهداشت از سوی کشورهای آسیای میانه مشکلاتی وجود دارد، گفت: این کشورها گواهی ایران را قبول دارند.

*** تمام کالاهای صنعتی که برای عرضه در بازار داخلی استاندارد اجباری دارند، برای صادرات نیز مشمول استاندارد اجباری هستند.**

وی در پایان گفت: صادرکنندگان کالا با توجه به قانون مقررات صادرات و واردات موظف هستند برای کالاهایی که نیاز به گواهی بهداشت دارند، این گواهی را دریافت کنند.

گفتنی است: دریافت گواهی بهداشت نباتی در همه موارد الزامی نیست و فقط در صورتی که خریدار خارجی این گواهی را مطالبه نماید، صادرکننده کالا باید جهت دریافت آن اقدام کند.

گواهی بهداشت دامی (گواهی سازمان دامپزشکی)

طبق ماده ۷ قانون دامپزشکی، ورود و صدور هر نوع دام زنده، تخم مرغ نطفه‌دار، اسپرم دام، قرآورده‌های خام دامی، داروها، واکسن و سرمها و مواد بیولوژیکی، مواد ضدعفونی و سموم دامپزشکی، مواد غذایی متراکم و مکمل غذای دام و داروهایی که برای ساختن مواد نامبرده مورد نیاز است، باید با موافقت وزارت جهاد سازندگی (سازمان دامپزشکی کشور) صورت گیرد.

گواهی استاندارد کالا

در صورتی که برای صدور کالا، مقررات استاندارد اجباری وضع شده باشد، صادرکننده موظف است این گواهی را از مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران دریافت کند و آن را به گمرک جمهوری اسلامی ایران تحویل دهد. کالاهای مشمول استاندارد اجباری برای صدور نیز فهرستی دارند.

۱۲۸ قلم از کالاهای صادراتی ایران مشمول استاندارد اجباری است
یک کارشناس ارشد مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در گفت‌وگو با

خبرنگار نشریه «بررسی‌های بازرگانی» اعلام کرد: در حال حاضر ۱۲۸ قلم از کالاهای صادراتی ایران (شامل ۷۳ نوع کالای صنعتی و ۵۵ نوع محصول کشاورزی - صنعتی) مشمول مهر استاندارد اجباری هستند.

وی گفت: برای صدور کالاهای دارای مهر استاندارد، تسهیلاتی در نظر گرفته می‌شود.

ممدوحی اظهار داشت: استاندارد ایران از استاندارد کشورهای آلمان، فرانسه، انگلیس و آمریکا استفاده می‌کند.

وی افزود: مبنای استاندارد، خوب تدوین می‌شود اما ممکن است در اجرا در پاره‌ای موارد با مشکل روبه‌رو شود که در تولید برخی کالاها به چشم می‌خورد.

ممدوحی گفت: تمام کالاهای صنعتی که رعایت استاندارد برای عرضه در داخل کشور برای آنها اجباری است، برای صادرات نیز مشمول دریافت علامت استاندارد اجباری می‌باشند. این کالاها در آزمایشگاه‌های مجهز، مطالعه و بررسی می‌شوند و پس از مطابقت کیفیت آنها با استاندارد ملی، اجازه صدور دریافت می‌کنند. البته ممکن است خریدار خارجی استاندارد خاصی را تقاضا کرده باشد که آن نیز بررسی و پس از تأیید، اجازه صدور دریافت خواهد کرد.

وی افزود: در شرایط کنونی صلاح نیست تمام کالاهای تولید داخلی زیر پوشش استاندارد اجباری باشد، زیرا برخی تنگناها که مربوط به شرایط اقتصادی کشور یا امکانات مؤسسه تولیدکننده است، مانع از آن خواهد شد.

وی گفت: مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی می‌بایست به‌طور کامل مجهز شود و سپس موضوع استاندارد اجباری را تعقیب کند.

وی گفت: استاندارد مورد عمل در ایران با عنوان «استاندارد ملی» مطرح است. اما این استاندارد خاصی که توسط خودمان ابداع شده باشد، نیست، بلکه استاندارد ملی به لحاظ جهانی بودن مؤسسه استاندارد، با استفاده از اطلاعات مربوط به کشورهای عضو این سازمان جهانی، معرفی می‌شود.

ممدوحی گفت: پیشنهاد اجباری بودن استاندارد برای صادرات کالا از سوی وزارتخانه‌های ذیربط مطرح می‌شود و برای مثال جهت صدور کالاهای کشاورزی نظیر سیب، انار، زعفران، استاندارد اجباری است.

وی با اشاره به این مطلب که در صدور کالا علاوه بر کیفیت محصول، نوع بسته‌بندی آن نیز مورد توجه خاص مؤسسه استاندارد است، گفت: صادرکنندگان باید مقررات استاندارد را در بسته‌بندی محصولات صادراتی رعایت کنند. در این نوع بسته‌بندی باید اطلاعات لازم در مورد کالا درج شود.

ممدوحی گفت: با درخواست متقاضی دریافت گواهی استاندارد و پس از کنترل کارشناس مؤسسه، گواهی صادر می‌شود. کالاهایی که مهر استاندارد از پیش دریافت نکرده‌اند، برای دریافت گواهی تا انجام مراحل آزمایش و دریافت جواب آزمایشگاه باید منتظر بمانند.

وی با اشاره به این مطلب که قبول استاندارد ملی هر کشور در کشور مقابل به صورت دلخواه است و بستگی به واکنش کشور مقابل دارد، گفت: اگر استاندارد یک کشور ضعف باشد، کشورهای پیشرفته محصول آن را نمی‌پذیرند.

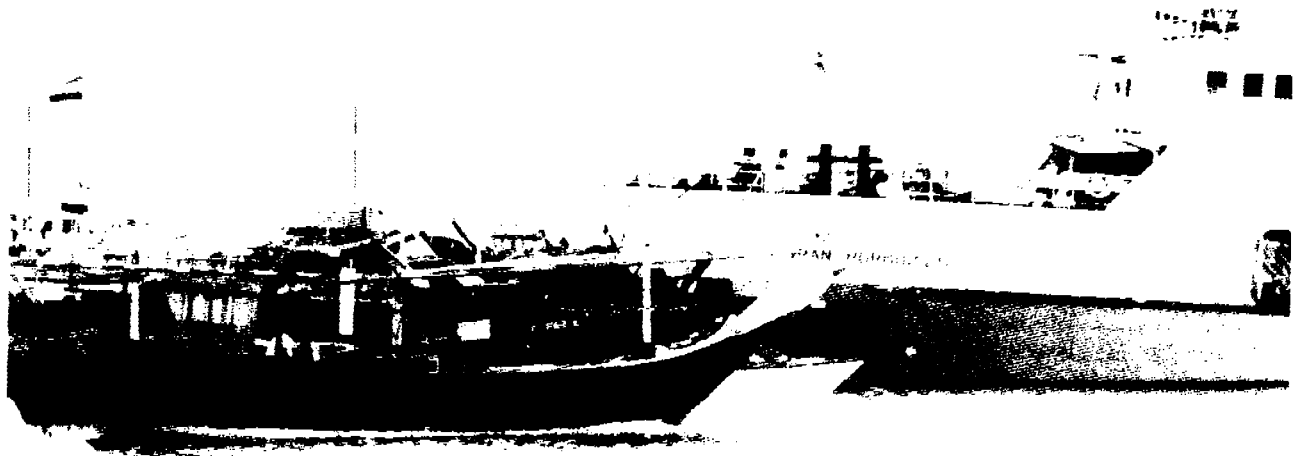
وی تصریح کرد: اگر کالایی بخواهد با استاندارد آلمان (برای مثال) تولید شود، هزینه تولید و قیمت تمام شده آن بالا

می‌رود و خریداران خارجی توان جذب آن را ندارند. با این وصف تدوین مقررات استاندارد به مناسبت‌های اقتصادی کشورهای مختلف جهان نیز بستگی دارد. ممدوحی درباره نحوه دریافت گواهی برای کالاهای صادراتی گفت: صادرکننده به همراه اظهارنامه و کارت بازرگانی معتبر خود می‌بایست دو فرم مؤسسه را تکمیل کند، سپس محصول وی مورد بازدید قرار می‌گیرد و چنانچه مدارک کامل و جواب آزمایشگاه مثبت باشد، طی ۲۴ ساعت گواهی صادر خواهد شد. در فرم‌های مورد بحث اطلاعات کاملی از جنس، صادرکننده، مقصد، نام خریدار می‌بایست قید شود.

* صادرکنندگان باید مقررات استاندارد را در کیفیت و بسته‌بندی کالا رعایت کنند.

وی درباره آن گروه از کالاها که پاسخ آزمایشگاه برای آنها منفی است، گفت: اگر کالا از فاکتور ضعیفی مردود شناخته شود که خریدار خارجی آن ضعف را بپذیرد و تأیید کند، مؤسسه استاندارد، گواهی برای کالا را صادر می‌کند. اما کالاهای صادراتی که برای کشور جنبه استراتژیک (راهبردی) دارد، مانند سیب، پسته و... حتماً باید گواهی استاندارد داشته باشند.

* رئیس سازمان حفظ نباتات کشور: اگر کالایی که آفات گیاهی دارد، صادر شود، از کشور مقصد برگشت داده می‌شود و صادرکننده ضرر خواهد کرد، ضمن آنکه به اعتبار کشور لطمه می‌خورد. گواهی بهداشت سازمان حفظ نباتات کشور بین‌المللی است و مورد قبول تمام کشورها می‌باشد.

حمل کالا به شرکت مراجعه کند.

وی تصریح کرد: شرکتهای حمل و نقل برای خروج کالا از مرز باید کارته تیر، مانیفست بیل او لن‌دینگ و لیست بسته‌بندی کالا که به تأیید اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران رسیده باشد را به مرزداری (گمرک بازرگان) ارائه دهند.

عباس رستمی رییس قسمت حمل و نقل بین‌المللی راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران در گفت‌وگو با خبرنگار نشریه «بررسی‌های بازرگانی» اظهار داشت: برای دریافت بارنامه برای صادرات کالا، مجوز گمرکی و یا پروانه ترانزیت کالا و اظهارنامه‌ای که توسط صاحب کالا تکمیل شده است، باید به راه‌آهن ایران تسلیم شود.

وی گفت: چنانچه مدارک کامل به راه‌آهن ارائه شود، کالا به فوریت به مقصد صادر خواهد شد.

یک کارشناس قسمت بار هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران، در گفت‌وگو با نشریه «بررسی‌های بازرگانی» گفت: مدارک لازم برای ارسال بار با هواپیما،

بارترابر در زمینه صدور بارنامه برای کالاهای حمل با کشتی گفت: مجوز گمرکی که ورقه سبز گمرکی است، اجازه می‌دهد که بار روی کشتی برود. شرکت کشتیرانی با توجه به مجوز مورد بحث ورقه‌ای به نام «تأییدیه افسر کشتی» (میت ریسیپت Mate Receipt) صادر می‌کند. وی افزود: بر اساس این ورقه شرکت کشتیرانی ظرف یک ساعت بارنامه را صادر می‌کند.

آقای دلاوری مدیرعامل شرکت حمل و نقل بین‌المللی آرش‌بار درباره صدور بارنامه زمینی به خبرنگار نشریه «بررسی‌های بازرگانی» اظهار داشت: شرکتهای باربری چنانچه تقاضای بارنامه از سوی صادرکنندگان معتبر به وسیله تلفن یا فاکس دریافت کنند که در آن مشخصات کالا و آدرس دریافت‌کننده کالا در خارج از کشور (واردکننده) بیان شده باشد، بارنامه را صادر می‌کنند و صادرکننده می‌بایست جواز گمرکی را ظرف ۴۸ ساعت ارائه دهد.

وی افزود: اگر صادرکننده کالا برای شرکت شناخته شده نباشد، وی باید با در دست داشتن اصل جواز گمرکی و دستور

ممدوحی گفت: اهم خدمات مؤسسه استاندارد را مشاوره، هدایت و اعمال قانون برای صادرکنندگان شامل می‌شوند که صادرکنندگان برای استمرار فعالیتشان به این مشاوره‌ها نیاز دارند و هدایت آنها به تولید و صدور کالای استاندارد، بسیار مهم است. اعمال قانون سبب می‌شود که کالاهای صادراتی ایران همواره در بازارهای خارجی حضور داشته باشند.

وی در پایان گفت: استاندارد کالاهای ایران به‌ویژه آن گروه که صادر می‌شوند، در مرزهای کشور محصور نشده‌اند، بلکه کشورهای مختلف آن را قبول دارند. برای مثال گواهی افلاتوکسین پسته ایران مورد قبول فرانسه، یونان و اسپانیا می‌باشد.

دریافت بارنامه

دریافت بارنامه برای صدور کالا اجباری است. بارنامه‌ها با توجه به وسیله حمل و نقل کالای صادراتی (زمینی، هوایی، دریایی) از مبادی مختلفی می‌بایست دریافت شود. بارنامه سند اصلی انتقال مالکیت کالا از فروشنده به خریدار تلقی می‌شود.

محمدرضا زهدی مدیرعامل شرکت

مجوز گمرکی و گواهی مبدأ می‌باشد که با ارائه آنها از سوی صادرکننده بارنامه صادر می‌شود.

وی گفت: برای صدور کالا با هواپیما، بخش بار هواپیمایی جمهوری اسلامی با دریافت مدارک مذکور، وقت برای ارسال رزرو می‌کند و در اسرع وقت کالا به مقصد منتقل می‌شود.

وی افزود: چنانچه صادرکننده‌ای برای صدور کالایش کارت بازرگانی نداشته باشد، حق العمل‌کارانی وجود دارند که با کارت بازرگانی خود، جنس آنها را به اقصی نقاط جهان صادر می‌کنند.

وی تصریح کرد: زمانی که جنس صادرکنندگان در گمرک بازدید و پلمپ شد، بارنامه گمرک ارسال می‌شود و پس از آن کالا با هواپیما ارسال می‌شود. صدور فرش از طریق ترمینال یک و دیگر کالاها از طریق گمرک ارتاکسی (انبارهای عمومی) به خارج صادر می‌گردد.

وی در پایان متذکر شد که گمرک کالا را بازدید می‌کند و اگر با استانداردهای موردنظرش تطابق کند، مجوز گمرکی و ورقه پیمان ارزی صادر می‌کند.

تشریفات گمرکی

مهدی فتوحی مدیرکل صادرات گمرک جمهوری اسلامی ایران در گفت‌وگو با نشریه «بررسی‌های بازرگانی» درباره نحوه انجام تشریفات گمرکی اظهار داشت: مراحل صدور مجوز گمرکی هر ساله در کتاب مقررات عمومی صادرات و واردات که از سوی وزارت بازرگانی منتشر می‌شود، اعلام می‌گردد. مدارک لازم برای صدور کالا که در این کتاب آمده است به همراه کالای صادراتی و اظهارنامه گمرکی که توسط صادرکننده تکمیل می‌شود، باید به گمرک تسلیم شود.

*** برای صدور مجوز گمرکی، جنس باید به گمرک ارائه شود. صادرکننده اظهارنامه را تکمیل و آن را تسلیم گمرک نماید و سپس ارزیاب گمرک به مطابقت جنس صادراتی با مشخصات اظهارنامه بپردازد و در صورت تأیید مجوز صادر شود.**

وی افزود: گمرک تمام اظهارات صادرکننده را با جنس صادراتی تطبیق می‌دهد و چنانچه هماهنگ و صحیح باشد، پروانه صادراتی یا مجوز گمرکی را به وی تسلیم می‌کند.

فتوحی با اشاره به بخشنامه‌های مختلفی که به صادرکنندگان داده می‌شود، گفت: این بخشنامه‌ها برای تسریع کار صادرکنندگان است و اگر آنها به بخشنامه‌ها توجه داشته و اسناد و مدارک کاملی را به گمرک ارائه دهند، ظرف یک روز پروانه صادراتی یا مجوز گمرکی دریافت خواهند کرد.

وی با اشاره به این امر که رعایت مقررات برای صادرکنندگان الزامی است گفت: برای صدور مجوز گمرکی طی مراحل نظیر ارائه جنس صادراتی به گمرک، تکمیل اظهارنامه از سوی صادرکننده و تسلیم آن به گمرک مربوطه، و بررسی ارزیاب گمرک برای مطابقت جنس صادراتی با اظهارنامه انجام می‌شود.

وی افزود: برخی از کالاها که نیاز به سپردن پیمان ارزی دارند، صادرکنندگان موظف می‌باشند که پیمان مربوطه را از بانک خود دریافت کنند.

فتوحی اظهار داشت: برخی کالاها به صدور موقت نیاز دارند، برای مثال بعضی کالاها به تعمیرات احتیاج دارند که باید برای خروج آنها از کشور، مجوز لازم از

سوی وزارت صنایع کسب شود تا کالا به‌طور موقت برای مدت سه تا شش ماه اجازه خروج داشته باشد. البته این مدت قابل تمدید می‌باشد.

وی افزود: کالاهایی که مبدأ خارجی دارند برای خروج و صدورشان از مناطق آزاد تجاری - صنعتی کشور، شامل مقررات گمرکی نمی‌شوند و می‌توان آنها را صادر نمود.

وی تصریح کرد: برای تسریع در امر صادرات غیرنفتی بخشنامه‌های مختلفی منتشر می‌شود که چنانچه گمرکات کشور انجام برخی مراحل را زاید تشخیص دهند، می‌توان با صدور بخشنامه آن مراحل را حذف کرد. اما اگر صادرکنندگان که مشکل پیمان ارزی دارند، آن را به گمرک وصل می‌کنند، در حالی که پیمان ارزی مبنای بانکی دارد و صدور آن مربوط به شعب ارزی بانکها است.

وی تأکید کرد: گمرک مجری بخشنامه‌های وزارتخانه‌های مختلف در ارتباط با امر صادرات و واردات می‌باشد.

* استانداردهای ایران از

استانداردهای کشورهای آلمان، فرانسه، انگلیس و آمریکا استفاده می‌کند. مبنای آن خوب تدوین شده اما ممکن است به لحاظ برخی تنگناهای مربوط به شرایط اقتصادی کشور یا امکانات مؤسسه تولیدکننده در عمل با پاره‌ای مشکلات روبه‌رو شود.

وی در پایان تصریح کرد: با صدور بخشنامه‌های مختلف، تشریفات گمرکی اکنون نسبت به سال گذشته به میزان زیادی کاهش یافته است. گفتنی است مراحل دریافت مجوز

سررویس و صدور مجوز گمرکی برای صادرات و تحویل کالا به شرکت حمل و نقل مربوطه.

استاندارد (در مورد کالاهای مشمول استاندارد اجباری)، بررسی اولیه توسط رییس سرویس گمرک، کنترل کامل کالا و تطابق آن با اظهارنامه و اوراق پیوست یادشده، تأیید ارزیاب، تأیید رییس

صدور کالا از گمرک عبارتست از تسلیم جنس صادراتی به گمرک، تکمیل اظهارنامه از سوی صاحب کالا به همراه لیست مشخصات کالا، اوراق اعتبار اسنادی، لیست بسته‌بندی، گواهی

مراحل صدور کالا پس از بازاریابی و عقد قرارداد با خریدار خارجی

مراحل عمومی	<ol style="list-style-type: none"> ۱- دریافت کارت بازرگانی ۲- دریافت کد اقتصادی ۳- اخذ مجوز لازم برای صادرات کالا (چنانچه برای صدور کالا موافقت کلی اعلام شده باشد، نیازی به دریافت این مجوز نمی‌باشد). ۴- قیمت کالاهای صادراتی ۵- سپردن تعهدنامه (پیمان) ارزی ۶- صورت عدل‌بندی (یکینگ لیست) ۷- گواهی مبدأ ۸- کارنه تیر ۹- سیاهه خرید (فاکتور) ۱۰- بارنامه ۱۱- گواهی بازرسی (سورویانس) ۱۲- انجام تشریفات گمرکی
مراحل اختصاصی	<ol style="list-style-type: none"> ۱- برای صدور محصولات کشاورزی: دریافت گواهی بهداشت نباتی ۲- برای صدور محصولات دامی: دریافت گواهی بهداشت دامی ۳- برای صدور محصولات صنعتی: دریافت گواهی استاندارد ۴- برای صدور فرش: دریافت شناسنامه فرش

